

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze k bakalářské práci

Úpadek podnikatele a způsoby řešení

Zuzana Vajdzionská

© 2015 ČZU v Praze

SOUHRN

Bakalářská práce nejprve pojednává o prvopočátcích konkurzního řízení v Čechách, kdy první záznamy nalezneme již v 16. století. Zákon č. 328/1991 Sb. o konkurzu a vyrovnání je důležitým dokumentem v oblasti insolvenčního práva. Tento zákon nabyl účinnosti 1. října 1991 a jsou dle něj řešeny úpadky, které byly podané do konce roku 2007. Od počátku roku 2008 se řeší úpadky dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, který nabyl účinnosti 1. ledna 2008.

Teoretická část bakalářské práce pojednává především o insolvenčním zákoně, o procesu insolvenčního řízení jako takového a o způsobech řešení, kterými jsou konkurz, reorganizace a oddlužení. Zmíněné je zde také evropské insolvenční právo

Praktická část práce zkoumá konkrétní případy úpadků podnikatelů, které jsou řešeny dle insolvenčního zákona, kdy je na případ hleděno jak z právní, tak z ekonomické stránky.

V závěru práce jsou shrnuty výsledky zkoumání, které poukazují na dopady insolvenčních řízení na příjmy státního rozpočtu, ČSSZ a zdravotních pojišťoven.

Přílohy práce se skládají z grafů znázorňujících statistické údaje o insolvenčních řízeních a z rozhovoru s insolvenční správkyní.

Klíčová slova: insolvenční soud, insolvenční rejstřík, insolvenční správce, insolvenční řízení, dlužník, věřitel, pohledávka, konkurz, reorganizace, oddlužení

CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce “Úpadek podnikatele a způsoby řešení” je zjistit příčiny, vývoj a následné řešení úpadků podnikatelských subjektů. Dále je cílem ověřit dopady jednotlivých způsobů řešení úpadku na příjmy státního rozpočtu, zdravotních pojišťoven a České správy sociálního zabezpečení.

Po nastudování právních předpisů, jež upravují zkoumanou problematiku, dále odborné literatury a internetových zdrojů, byla provedena analýza problematiky insolvenčního řízení na konkrétních podnikatelských subjektech, u kterých byl úpadek řešen formou konkursu.

Při zpracování bakalářské práce byly využity metody matematicko statistické, metody analýzy a řízeného rozhovoru. Statistické údaje byly získávány převážně z internetových portálů jednotlivých institucí, údaje pro analýzu problematiky insolvenčního řízení byly získávány z insolvenčního rejstříku Ministerstva spravedlnosti ČR. Řízený rozhovor byl veden s insolvenční správkyní.

ZÁVĚR

Insolvenční zákon je účinný již řadu let a přinesl s sebou vícero změn oproti svému předchůdci, zákonu o konkursu a vyrovnání. Jeho pozitivní dopady můžeme sledovat jak v posílení postavení věřitele, tak v zavedení sanačních způsobů řešení insolvence dlužníka.

Věřitelé se dočkali změn v podobě lepšího postavení v insolvenčním řízení, kdy byla prostřednictvím věřitelských orgánů posílena jejich pravomoc v rámci řešení jednotlivých otázek dlužníka. Řada úkonů prováděná v rámci konkrétního insolvenčního řízení vyžaduje souhlas věřitelských orgánů, nebo jejich přímou aktivitu, ať již v podobě schůze věřitelů například dle ust. § 46 InsZ, věřitelského výboru dle ustanovení § 58 InsZ, nebo zástupce věřitelů, pro kterého se použijí přiměřeně ustanovení věřitelského výboru (ustanovení § 68 InsZ).

Dlužníkům se otevřely nové obzory v podobě rozšíření způsobů, jakými lze úpadek řešit, a to konkrétně o zavedení sanační formy řešení úpadku, tedy reorganizace či oddlužení. V InsZ byly do právní úpravy promítnuty nové principy v návaznosti na potřebu praxe, kdy je na jedné straně kladen důraz na uspokojení věřitelů dlužníka a na druhé na současné zachování podnikatelské činnosti dlužníka

Mimo jiné se změna se dotkla i insolvenčních správců, kteří od nabytí účinnosti insolvenčního zákona musí splňovat kvalifikační podmínku magisterského vzdělání a dále složit zkoušku insolvenčního správce.

V případech vzniklých pohledávek musí být věřitelé v dnešní době opatrní a musí věnovat zvýšenou pozornost svým dlužníkům zejména z důvodu včasného podání přihlášky pohledávky do insolvenčního řízení pokud úpadek dlužníka nastane. K usnadnění obdobných činností a orientaci v insolvenčních řízeních dopomáhá nejen věřitelům, ale dalším institucím či soukromníkům, insolvenční rejstřík, který je velmi kladně hodnocen odbornou i laickou veřejností. V insolvenčním rejstříku jsou zveřejněny

veškeré dokumenty týkající se insolvenčního řízení dlužníka. Dalším přínosem insolvenčního rejstříku je transparentnost a zprůhlednění jednotlivých insolvenčních řízení.

Teoretická část práce přinesla přehled právní úpravy insolvenčního řízení a to především s ohledem na fundamentální právní předpis celého právního odvětví, kterým je InsZ. Naopak v praktické části práce jsou uvedeny konkrétní projevy teoretických východisek v praxi. Jsou zde prostudovány konkrétní případy úpadku podnikatelů řešeného dle InsZ formou konkursu. V případě konkursu podnikatele, kterým byla společnost s ručením omezeným, byl výnos z prodeje majetkové podstaty nedostačující pro uspokojení přihlášených pohledávek, kdy byly uspokojeny pouze pohledávky za majetkovou podstatou. Vzhledem k zániku společnosti zanikly i pohledávky tohoto subjektu.

V případě konkursu podnikatele fyzické osoby postačil výnos z prodeje majetkové podstaty na uspokojení zajištěných pohledávek a částečné poměrné uspokojení pohledávek nezajištěných, které bylo minimální.

Cílem bakalářské práce bylo zjistit příčiny, vývoj a následné řešení úpadků podnikatelských subjektů, kdy obecně platné principy jsou uvedeny ve výše zmíněné teoretické části a obohaceny o konkrétní projevy v reálných případech, tak jak je přinesla aplikační praxe. Dále bylo za cíl stanoveno ověření dopadů jednotlivých způsobů řešení úpadku na příjmy státního rozpočtu, zdravotních pojišťoven a České správy sociálního zabezpečení. Tato problematika je popsána v oddílu Shrnutí výsledků zkoumání, kde jsou uvedeny konkrétní sumy pohledávek, které nebyly v insolvenčních řízeních uspokojeny a byly následně jednotlivými institucemi odepsány.

Cíl práce byl tedy splněn.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Konkursní a vyrovnací řízení*. Brno: Iuridica Brunensia, 1995, 335 s. Právo a současnost, Sv. 2. ISBN 8085964015.
- HÁSOVÁ, Jiřina. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon): komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, xxi, 1100 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 9788074003202.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy*. 2. aktualiz. vyd. ve znění zákona č. 294/2013 Sb. Praha: Leges, 2014, 864 s. Glosátor. ISBN 9788087576809.
- BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Evropské a mezinárodní insolvenční právo: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, xxxvii, 1550 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788071795919.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2014, 491 s. Praktická právnická příručka. ISBN 9788072019397.

- Oddělení 1102. www.mfcr.cz. www.mfcr.cz. [online]. 19.6.2014 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpoctu/2013/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2013-17756>
- Mgr. Tereza Přecechtělová. www.epravo.cz. www.epravo.cz. [online]. 12.11.2014 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/revize-narizeni-o-upadkovem-rizeni-aneb-evropska-insolvence-po-patnacti-letech-v-novem-kabate-1-cast-96042.html%29>.
- <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/insolvenzni-pravo.html>
- <http://www.konkursni-noviny.cz/>
- Vědecký tým Výzkum insolvence. [online]. 28.1.2015. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.vyzkuminsolvence.cz/grafy-a-fotodokumentace/nezajisteni-veritele-maji-mizive-sance-na-penize-dalsi-zavery-ze-statistickych-setreni.html>

- Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)